

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 25 (1478). 18 ЧЕРВНЯ 1982 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

ВІДДАМО СВОЇ ГОЛОСИ ЗА КАНДИДАТІВ
БЛОКУ КОМУНІСТІВ ТА БЕЗПАРТІЙНИХ!

1982р-

ВИБОРИ

ДО МІСЦЕВИХ РАД
НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ
І НАРОДНИХ СУДДІВ

КАНДИДАТИ В ДЕПУТАТИ ДО МІСЦЕВИХ РАД ВІД ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА: РЕКТОР УНІВЕРСИТЕТУ ПРОФЕСОР В. В. СЕРДЮК, СТУДЕНТКА БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ Н. М. ЧЕМЕРЕСЮК, ДОКТОР ІСТОРИЧНИХ НАУК, ЗАВДУЮЧИИ КАФЕДРОЮ НОВОЇ І НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ПРОФЕСОР С. И. АППАТОВ, ДОЦЕНТ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В. О. ФАБІАНСЬКА.

Увага! Йде сесія.

НА ЗАХИСТІ У ХІМІКІВ

У Великій хімічній аудиторії хімічного факультету третій день проходить захист дипломних. Щодня в середньому захищаються по десять студентів — і денного і вечірнього відділень разом. Сьогодні черга за наступною «десятькою».

Біля дошки студент стайонару С. Гончаров. Члени екзаменаційної державної комісії — доктор хімічних наук фізико-хімічного інституту Н. П. Єфрюшина (голова комісії), декан факультету зав. кафедрою органічної хімії доцент А. А. Колесник, професори Л. Д. Скрильов, А. А. Еннан, доценти Ю. М. Анісімов, І. Л. Оленович, А. І. Присяжнюк — з великою увагою (і, звичайно ж — з тривогою) сліdkують за кожним словом

виступаючого. Тема дипломної складна: «Вивчення можливостей застосування макроциклічних комплексів в реакціях нуклеофільного приєднання». Голосно, чітко, впевнено лунає розповідь про активність ацетатів і карбонатів калію та натрію поряд з кран-ефірами в реакціях специфічної кислоти з різними сполуками. Розвивати думку допомагають численні схеми, що висять на дошках. Впевнена відповідь на захисті ще раз засвідчує, що Сергій Гончаров всі п'ять років вчився по-справжньому, з піднесенням, цілеспрямовано, був вимогливим до самого себе, ніколи не знав творчого спокою. І як політсектор групи спочатку, потім одноразово і академсектор курсу і член сту-

дентського деканату, активний учасник спортивно-художньої самодіяльності. Встигав вчитись на «відмінно» і робити перші, проте сміливі самостійні кроки в науку. Саме тому в його характеристиці, оголошеній на весь зал, підкреслюється: «Має теоретичну підготовку з спеціальності і відмінно володіє технікою експерименту». От і в дипломній ґрунтовно підсумовуються результати цікавих досліджень по визначенню оптимальних умов проведення синтезів кислот від певних солей, залежність виходу продуктів від співвідношення різних хімічних сполук тощо.

Рецензент — доцент В. І. Галібей відзначає дослідження як надзвичайно цікаве

і перспективне, давши йому високу оцінку.

З не меншим успіхом захищається студентка денного відділення Г. Резнік, говорячи про вивчення кінетики алкімірування барієвих хелатів ацетоцтового ефіру з застосуванням макроциклічних комплексів. Відчувається, що перед аудиторією висту-

новному чудові спеціалісти. І свідчать про це не лише студенти стайонару.

За кафедрою дипломантка-вечірниця Н. Колкер змістовно і грамотно, як хімік, розповідає про синтез і властивості германію, який ретельно досліджувала. Результати досліджень, висновки красномовно говорять про самостійність і цілеспрямованість дослідниці, котра справилася з поставленим завданням блискуче. І в той же час вона працює лаборантом хімічного кабінету в середній школі № 50, нерідко приходив в класи до учнів як учитель хімії. Високої думки про її роботу, про її здібності експериментатора і рецензент — доцент О. М. Пурич і науковий керівник — доцент Л. И. Сейфулліна. («Побільше б нам таких дипломантів!» — сказала остання в своєму заключному виступі).

Успішно захищають свої творчі кроки в науці студенти-вечірники Г. Давиденко, Є. Колчинський, Т. Абанкіна, Л. Гарам і т. д. Ці студенти, навчаючись в університеті, працюють одноразово в вузівських, шкільних чи заводських лабораторіях, в клініках Одеси та області, плідно поєднують науку з практикою.

ЕКЗАМЕН — ніби дзеркало, що чітко виявляє, наскільки кожний студент і навіть кожна група добросовісно до нього підготувались. Всі плюси і мінуси розкриваються відразу. Помітно це і в другій групі істориків-першокурсників, котрі складають зараз історію КПРС. Вже склали на «відмінно» комсорг курсу, член КПРС О. Петрик, його заступник з ідеологічної роботи В. Шпак, студентка А. Снігурова, оцінку «добре» заслужили Л. Циганенко, А. Харитонина (староста групи), а «трійки» — М. Отчєнаш, О. Непотєнко.

Слухаючи відповіді і цих студентів, і інших, бачиш, що в колективі досить швидко стабілізується певна (традиційна) картина: і зимова сесія, і атестація одразу виявили в групі найсильніших і найслабших. І, здається, картина ця вже не буде особливо мінятися. Цей студент — перший, цей — останній... Що ж, виходить все стає на «свої» місця.

Студентка Т. Тарасенко на

всі три питання свого білета дає нечіткі відповіді, не розуміє різниці між тактикою і стратегією більшовиків під час першої імперіалістичної війни. То ж і заслужила «трійку» і строгі слова екзаменатора — доцента кафедри історії КПРС А. П. Іванова: «Як же так?! Ми стільки про це говорили

Тому не дивують слова Аркадія Петровича: «Ви ж прийшли до нас із школи відмінниками, проходили строгий конкурс, а тепер — «задовільно!» (І це в той час, коли першокурсник, за неписаним законом, всіма силами ще повинен довести, що він — справжній студент!). Виходить, правий

з повною віддачею сил».

І це в той час, коли і історія КПРС, і всі інші дисципліни викладаються на факультеті на високому творчому рівні, в обладнаних новітніми ТЗН кабінетах, котрі з року в рік поліпшуються. 70 ґрунтовних лекцій, 70 змістовних семінарських занять лише з історії КПРС

роба «лівизни» в комунізм», положення якої — не бояться більшовикам, комуністам брати участь в реакційних профспілках з тим, щоб добре знати їх, критикувати, щоб проводити політику Комуністичної партії, вивчати з-під впливу їх вождів робочий клас — широко демонструє на прикладах участі комуністів Франції, Італії, Скандинавії в своїх парламентах. Ряд питань додаткових — оцінка «п'ять». Студентка Л. Рукавишнікова на всі питання свого білета теж відповідає чудово, без затримки, хоча на додаткових дещо збивається: не завжди вдумливо і систематично проглядає сьогоднішню пресу, щоб чіткіше орієнтуватися в сучасних подіях історії, одержує «четвірку».

47 процентів — такий якісний показник успішності групи № 2. І, зрештою, деякі аналізи, я переконаюсь в одному: якби оті 12 трієчників та працювали по-справжньому, якість навчання групи була б набагато вищою. **А. ЧЕРКАСЬКИЙ.**

ДЗЕРКАЛО КОЛЕКТИВУ

на лекціях, розбирали всі ці питання на семінарських заняттях, конспектували — і так слабо розуміти курс, який вчили цілий рік! Очевидно, ні конспекти лекційні, ні конспекти за першоджерелами по-справжньому не вели, на лекціях і семінарах присутні були формально...». Не краще від цієї студентки відповідають О. Решетіло, С. Шульга та інші. В групі 12 студентів встигли зарекомендувати себе твердими «трієчниками».

комсорг курсу О. Петрик, коли шкодує, що малувато в групі юнаків та дівчат, які пройшли трудову школу життя, побували в армії — тільки з такими людьми, підкреслює Олександр, можна працювати повною мірою. Цю думку підтверджує і другий екзаменатор — асистент кафедри історії КПРС С. Д. Кучеренко: «Група загалом хороша, але не всі вчорашні учні, що стали сьгодні студентами, відносяться до вчорашнього навчання свідомо,

— велика школа, що здатна дати глибокі знання з предмету, вчить широко розуміти сучасні соціальні, національні, економічні, політичні, ідеологічні, культурні проблеми нашого народу, міжнародне становище, визвольний рух і т. д. Показово, що основна частина групи засвоїла курс твердо, глибоко.

З великим задоволенням слухав відповіді відмінника Ю. Черненко про VI Празьку конференцію, про роботу В. І. Леніна «Дитяча хво-

Іспит з наукового комунізму

Державний екзамен з наукового комунізму складають випускники англійського відділення факультету РГФ. Складають вже другий день. Вчора з 14 студентів 8 отримали п'ятірки, 3 — «четвірки» і лише 3 — «задовільно». Сьгодні кращих оцінок більше, менше «трійок». Серйозних педагогів (основа ж частина іде в школи) виховав факультет, є чим пишатись.

В урочистій обстановці проходить розмова про проблеми, закономірності, сутність розвитку людства на різних етапах історії, а особливо — сьгодні, чимало уваги приділяється завтрашньому дню суспільства. На «відмінно» відповідають студенти Т. Куц, Л. Флорі, а Т. Обоянська одержує «четвірку», бо недостатньо висвітлила історію свого питання, без чого, звичайно, не можна чіткіше бачити і розуміти перспективу його розвитку. Студентка І. Садиліна відповідає на питання: «Критика «правого» і «лівого» ревізійнізму з основних питань стратегії і тактики комуністичних партій», робота В. І. Леніна «Марксизм і ревізійнізм». Відчувається: випускниця не прийшла на екзамен складати зазубрену букву підручника, а по-справжньому виявити свій рівень знань, світогляд, котрий остаточно сформувався в стінах рідного університету, складовими елементами якого стали і глибоке засвоєння марксистсько-ленінського вчення та партійних документів нашого часу, духовного багатства людства, а також учбова, наукова, педагогічна практика, неспокійна комсомольська і громадська діяльність на протязі п'яти років — як академсектор курсового бюро КСМ, політінформатор групи, член гуртка телеграфістів, школи піонерського ватажка, молодого лектора, член студради гуртожитку № 4, активний борець будівельних загонів, автор цікавої роботи з наукового комунізму, за яку отримала грамоту від райкому ЛКСМУ Жовтневого району, молодий літературознавець. Така випускниця факультету РГФ Ірина Олександрівна Садиліна, яку завтра чекає напружена педагогічна і наукова діяльність.

— Такі майже всі випускники факультету РГФ в цьому році, — говорить доцент кафедри наукового комунізму С. І. Дмитрова.

І викладачеві віриш не тільки на слово. Факт, як-то кажуть, перед вами. Навіть голова державної комісії — старший науковий співробітник кафедри наукового комунізму Московського університету ім. М. В. Ломоносова О. І. Полтаракський з задоволенням стверджує:

— Ваш університет готує студентів політично свідомих, зрілих, знаючих. Відверто кажучи, для мене трохи дивно, що ось, наприклад, на цьому факультеті випускники, виявляється, найбільше люблять, поряд зі своїм профліючим предметом, саме науковий комунізм, який вимагає і великих знань з історії філософії взагалі, і широких політичних інтересів. А це, згодьтесь, дуже важко. Чудова студентська молодь у вас і, зазначу, — викладач зокрема, який зміг такий предмет зроби улюбленим.

Веде екзамен доктор історичних наук, професор вищої партійної школи м. Одеси О. Ф. Чумак. Задає додаткові питання, уважно слухає, студентів: добре знають свої питання Т. Євса, І. Камінська (Стройнова), Н. Розенберг, Г. Балакур, С. Рахуба. Розмова йде про науковий комунізм, як про складову частину марксистсько-ленінського вчення, про роботу В. І. Леніна, про соціалістичний інтернаціоналізм — як принцип взаємовідношень соціалістичних країн, про комплексний підхід в атеїстичному вихованні в світлі рішень XXVI з'їзду КПРС, про сутність Паризької комуні, про питання, що стають темою творчої бесіди старшого і молодшого поколінь, в основі якої лежить глибоке розуміння закономірностей і перспективи розвитку всього суспільства.

А. БОРИСОВ.

ФІЗФАК: ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН

Пройшов державний екзамен з наукового комунізму на фізичному факультеті. Підведені підсумки роботи студентів - випускників в галузі суспільно-політичних дисциплін. Відзначимо відразу: хід екзамену показав в цілому досить хороший рівень підготовки майбутніх спеціалістів, їх політичну і професійну зрілість.

Екзамен завжди залишається екзаменом. Більшість студентів з відчуттям відповідальності віднеслась до його підготовки, добросовісно працювала і в процесі вивчення курсу, і в період безпосередньо перед екзаменом. Не можна стверджувати, звичайно, що не було і певних затрат, недоліків в цій роботі, що ряд відповідей прозвучали досить переконливо. Але значна частина випускників показала не тільки прекрасні знання, а і

вміння пов'язувати їх з явищами навколишнього життя. І в цьому відношенні відрадною являється той факт, що багато випускників - фізиків показують широкий політичний кругозір, пов'язують свою професійну підготовку і свої професійні інтереси з широкими соціальними проблемами.

Позитивним є і той факт, що якість успішності на державному екзамені ось уже кілька років підряд залишається досить стабільною: складає 87—88 проц. Це, звичайно, результат роботи викладачів всіх суспільних наук. І в цьому відношенні екзамен з наукового комунізму узагальнює те, що пророблено викладачами історії КПРС, філософії і політичної економії. Це, зви-

чайно, результат роботи самих студентів.

Хотілося б відзначити глибокі змістовні відповіді випускників О. Глушкова, О. Бекріх, І. Шалаєвої, (група теоретичної фізики), В. Власюк, О. Каменської, Ю. Сибір (кафедра напівпровідників), І. Синиці, М. Орлової (фізелектроніка), В. Вельможко (група теплофізики), Н. Пікалюк, П. Залуцької (молекулярна фізика), А. Капустіної (астрономія). Настійлива робота завжди приносить свої плоди.

Залишається побажати студентам - випускникам фізичного та інших факультетів успішно завершити свою останню сесію та успішно працювати на благо любимі Вітчизни! **Ф. РЕЗНІК,** доцент кафедри наукового комунізму ОДУ.

Готуються до сесії. Студентка IV курсу біологічного факультету, відмінниця навчання, член комсомольського бюро факультету А. Передерій і аспірант кафедри фізіології людини і тварин Берете Наморі (Гвінея) за вивченням динаміки мозкового кровообігу у собаки. Фото М. РИЖАКА.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

ВИКЛАДАЧІ І ВИПУСКНИКИ НОВОРОСИЙСЬКОГО
(ОДЕСЬКОГО) УНІВЕРСИТЕТУ
В ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ ОДЕСИ

В період назрівання першої російської революції прогресивно настроєні викладачі і випускники університету взяли активну участь в громадському житті Одеси. Їх громадянська активність сприяла пробудженню суспільної свідомості і зростанню революційних настроїв серед інтелігенції і робітничого класу.

На рубежі нинішнього сторіччя група вчених університету взяла участь, зокрема, в зборах Одеського літературно-артистичного товариства. Товариство пропагувало літературно-естетичну спадщину класиків, сприяло розвитку прогресивних тенденцій в літературному, художньому, науковому і театральному житті Півдня.

Активними учасниками товариства були відомі літератори І. О. Бунін, М. І. Кропивницький, К. І. Чуковський, відомі художники К. К. Костанді, Г. О. Ладжинський, П. О. Нілус, скульптор Б. В. Едуардс та інші. Однією з особливостей товариства була наявність в його складі бувших народолюбців: це сподвижник відомого революціонера Степняка-Кравчинського — Н. П. Цакні, учасник замаху на Олександра II, Е. М. Сидоренко та ін. Були серед них і випускники університету: С. Л. Чудновський, котрий нещодавно повернувся із застіжків Петропавлівської фортеці, О. С. Бориневич, який відбув заслання (пізніше ви-

домий статистик, професор інституту народного господарства).

Із викладачів університету найактивнішу участь в справах товариства брав історик А. І. Маркевич. До того часу, правда, він був проведений за спроби провезти революційні видання в Росію. За відгукami суспільства А. І. Маркевич був серйозним вченим, блискучим лектором і чудовою людиною. Його світогляд формувался під благотворним впливом ідей російських революціонерів-демократів. Це, очевидно, і було однією із головних причин громадської активності А. І. Маркевича. Найяскравіше вона проявилася в формі публічної лекції. Великою популярністю користувались, зокрема, лекції Маркевича про Толстого, Белінського, Некрасова, Шевченка, Горького. Їх відзначала пристрасність, зв'язок з сучасністю, віра в світле майбутнє Батьківщини. В публічній лекції «Причина літературної популярності Максима Горького» лектор, наприклад, заявляв аудиторії, що майбутнє Росії будуватиметься на колективних началах. Не дивно тому, що Маркевича-лектора знали не тільки в Одеському літературно-артистичному товаристві, але й на робітничих окраїнах Одеси. На його похоронах, як свідчать папери жандармського управління, були присутні робітники, і в їх числі — відомий революці-

онер Г. Ачканов.

Прокурор Одеського окружного суду вів дізнання в справі «Про прочитання революційних промов і поширення прокламацій в Одеському літературно-артистичному товаристві». Не встиг закінчитись судовий розгляд, як почалося нове «прочитання революційних промов» вже самими членами літературного товариства. І тут ми також зустрічаємо викладачів університету. В 1906 році разом з І. О. Бунінін, О. І. Купріним, О. О. Богомольцем, К. К. Костанді та іншими, приват-доцент Р. М. Орженцький (в радянський час відомий статистик-академік) бере участь у виданні журналу «Дзвін». Автори «Дзвону» закликали до боротьби з самодержавством. На титульній сторінці першого номеру журналу був надрукований заклик: «Вставай, подмайся, рабочий народ!». Далі слідував вірш О. Федорова: «Робочий колокол звонит, и стонет, и зовет, позор тому, кто крепко спит, хвала, кто в бой идет!».

Сьогодні, звертаючись до минулого університету, його традицій і славетних імен, ми повинні віддати належну пошану скромним трудівникам прогресу — викладачам і випускникам, хто словом і справою наближав майбутню революцію.

Любов до Росії поєднувалася у них з почуттям обов'язку, почуттям дійовим, священним і благородним.

М. УПЕРЕНКО,
випускник
університету.

Купчик поезії

ВІРШІ НАТАЛКИ ЧУХРІЙ

Наталка Чухрій навчається на I курсі філологічного факультету. Сама вона родом з Кодимського району, і зачарованість своїм рідним краєм, його людьми вчувається у віршах Наталки. Її поетичним спробам, як переконається читач запропонованої добірки, властиві щира лірична інтонація, тонке чуття образних можливостей слова. Хочеться вірити, що поетичний хист, помножений на систематичну працю, принесуть Наталці Чухрій радість творчих успіхів.

В. ПАНЧЕНКО,
доцент кафедри радянської літератури та літератури народів СРСР.

ПОЛЯ

У поля безмежні кличе пам'ять,
Де лишив мій батько борозну.
Я піду високими житами,
У волошок очі зазірну.
Вже сміється радісно колосся,
Дорогі обійми розкриваю...
Тут стрічає мати срібні роси.
Це для неї жайворон співаю...
Я зросла у золотому полі,
Од вітрів навчилася казок.
Тут хмарки, ягнята білочолі,
З вітерцем пускалися в танок.
Юний дощик грав тут на сопілці,
Посміхалась райдуга ясна...
Я не можу не любити полів цих!
В них — душі земної глибина.

Я П'Ю МОЛОКО

Я п'ю молоко, таке тепле й пахуче,
І в грудях життя пломені, мов жар.
Вже вечір-вівчар на небесну кручу
Виводить і місяць, і зорі з кошар.
Я п'ю молоко з волошкового цвіту,
Я п'ю молоко із пісень жайворів.
Я п'ю молоко Будейського літа.
Я п'ю молоко з сінокошу морів.

Я п'ю молоко, і од щастя співаю,
І зорі співають, й співає земля.
Я п'ю молоко. День вже кошу ховає,
І вечір-вівчар з косарем розмовля.

ЧУХРІЙ

Що ти думаєш про мене?
Знову й знов гадаю я.
В шибку стука клен
зелений,
И мене пісня солов'я
А в саду так пахнуть
квіти,
Аж всімається весна!
Теплим сонечком зігрита
Мрії вишня чепурна.
Після зустрічі з тобою
Все на світі розцвіло.
Знов надії голубої
Розгорнулося крило.

Я ніколи тебе не покличу,
Допомоги просити не стану.
Тільки серце, мов чайка,
кигиче:
Ти мене цілував, некохану.
А за вікнами вітер регоче,
Обриває знесилена листя,
І так холодно думам

До твоїх би думок
притулюється...
Притулюється б до рідного
серця,
Притулюється б до чистого
слова,
Заірнути б у очі-озерця.
Та в зажурі краса каліновою.

Я ніколи тебе не покличу,
Допомоги просити не стану.
Ти, як сніг, що упав
на обличчя:
Сам вогонь запалив —
і розтанув.

Плакат в боротьбі за мир

NO MORE HIROSHIMAS!
ЕТО НЕ ДОАЖНО ПОВТОРЯТИСЯ!

На знімку: репродукція плаката «Ядерному безум'ю — нет!» — друга премія. Автори — М. Авакумов і О. Волкова (СРСР).

Фотохроніка ТАРС.

Поради лікаря

ГІПЕРТОНІЯ

Серцево-судинні захворювання називають епідемією віку. Особливе місце серед них посідає артеріальна гіпертонія — одне з найпоширеніших на земній кулі захворювань серцево-судинної системи, яке має тенденцію вражати молодих людей.

Артеріальна гіпертонія служить базою для розвитку атеросклерозу, хвороби серця. За сучасними поняттями гіпертонічна хвороба — це захворювання всього організму. Основні ознаки недуги — підвищений артеріальний тиск. Спочатку цей тиск підвищується періодично, має нестійкий характер, а згодом досягає сталих значних відхилень. У більшості людей одночасно з підвищенням кров'яного тиску починається головний біль, пізніше — запаморочення, біль в області серця, задишка, порушується сон. Головні причини цього захворювання — порушення нормальної діяльності центральної нервової системи, а точніше — це порушення взаємозв'язків нервових процесів (збудження і гальмування), що відбуваються в корі головного мозку. Порушення коркової діяльності проявляється під впливом негативних нервово-психічних факторів (нервово-психічних перевантажень, негативних емоцій), психічних травм, зловживання алкоголем, травм черепа, куріння і малорухомості).

Кровеносні судини, зв'язані з цими вищими вегетативними центрами, знаходяться в стані постійного на-

пруження і жваво реагують на будь-яке подразнення нервової системи. Це і призводить до підвищення артеріального тиску.

Потім порушується постачання крові серцю, ниркам і головному мозку, а це, в свою чергу, призводить до відхилень у діяльності центральної нервової системи, до послаблення функції м'язів серця.

Шлях боротьби з гіпертонічною хворобою. Перш за все — це позитивні емоції, нормалізація режиму (спати не менше 8 годин на добу, без перевантажень розподілити роботу). Дуже корисні заняття спортом, фізичною зарядкою, прогулянки на свіжому повітрі, водні процедури, купання у морі, солоних-хвойних ванн. Не можна перегріватись на сонці. Слід зменшити вживання солі, гострих страв, маринадів, солодощів, борошняних виробів. Рекомендуються вживати овочі, фрукти, пісні сорти м'яса, птиці, молочні продукти. Згубно впливають, особливо у молодому віці, такі шкідливі для організму звички, як куріння й зловживання спиртними напоями.

Повне вилікування хвороби можливе, якщо хвороба розпізнана у ранній стадії і хворий виконує всі рекомендації лікаря.

І. ГЛУЩЕНКО,
лікар.

Редактор В. НИКОЛАЄВ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).